

I

(Kötelezően közzéteendő jogi aktusok)

A TANÁCS 2252/2004/EK RENDELETE

(2004. december 13.)

a tagállamok által kiállított útlevélek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 62. cikke (2) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2003. június 19–20-i thesszaloniki ülésén megerősítette, hogy az Európai Unióban egységes megközelítésre van szükség a harmadik országok állampolgárainak okmányaihoz, az uniós polgárok útlevéljeihez és az információs rendszerekhez (VIS és SIS II) szükséges biometrikus azonosítók és biometrikus adatok vonatkozásában.
- (2) 2000. október 17-én a tagállamok kormányai Tanács keretében ülésező képviselőinek állásfoglalása ⁽³⁾ minimum biztonsági követelményeket vezetett be az útlevélek tekintetében. Helyénvaló ezen állásfoglalásnak most egy közösségi intézkedéssel történő felülvizsgálata a célból, hogy az útlevélekre és úti okmányokra vonatkozó fokozott, harmonizált biztonsági előírások elérésével azok meghamisítással szembeni védelme biztosított legyen. Ezzel egyidejűleg az útlevélekbe és úti okmányokba biometrikus azonosítókat kell beilleszteni annak érdekében, hogy az okmány és annak valódi birtokosa között megbízható kapcsolat jöjjön létre.
- (3) A biztonsági jellemzők harmonizálása és a biometrikus azonosítók beillesztése a jövőbeni európai szintű fejlődés fényében fontos lépést jelent az új elemek használata felé; a csalárd felhasználás elleni védelem biztosításához való

fontos hozzájárulásként biztonságosabbá válnak az úti okmányok, és megbízhatóbb kapcsolat létesül az útlevél vagy úti okmány és annak birtokosa között. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) előírásait és különösen a 9303-es dokumentumban megállapított, a géppel olvasható úti okmányokra vonatkozó előírásokat figyelembe kell venni.

- (4) Ez a rendelet a tagállamok útlevéljei és úti okmányai biztonsági jellemzőinek – beleértve a biometrikus azonosítókat is – összehangolására korlátozódik. Az okmányok tárolóelemében található adatokhoz való hozzáférésre felhatalmazott hatóságok és szervek kijelölése a nemzeti jogszabályok szerint történik, a közösségi jog, az európai uniós jog, valamint a nemzetközi megállapodások vonatkozó rendelkezéseire is tekintettel.
- (5) Ez a rendelet csak azokat az előírásokat állapítja meg, amelyek nem titkosak. Ezeket az előírásokat olyan előírásokkal kell kiegészíteni, amelyek a hamisítás és a meghamisítás veszélyének megelőzése érdekében titkosak lehetnek. Ezeket a kiegészítő technikai előírásokat a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozatnak ⁽⁴⁾ megfelelően kell elfogadni.
- (6) A Bizottságot a vízumok egységes formátumának meghatározásáról szóló, 1995. május 29-i 1683/95/EK tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ 6. cikke által létrehozott bizottság segíti.
- (7) Annak biztosítása érdekében, hogy az említett információkhoz a szükségesnél több személy ne férhessen hozzá, az is fontos, hogy minden tagállam egyetlen, az útlevélek és úti okmányok előállításáért felelős szervet jelöljön ki azzal, hogy a tagállamoknak joguk van szükség esetén más szervet kijelölni. Biztonsági okokból minden tagállam közli a Bizottsággal és a többi tagállammal az illetékes szerv nevét.

⁽¹⁾ HL C 98., 2004.4.23., 39. o.

⁽²⁾ 2004. december 2-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 310., 2000.10.28., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽⁵⁾ HL L 164., 1995.7.14., 1. o. A legutóbb a 2003-as csatlakozási okmányal módosított rendelet.

- (8) Az útlevelekkel és úti okmányokkal összefüggésben feldolgozandó személyes adatok tekintetében a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽¹⁾ kell alkalmazni. Biztosítani kell, hogy az útlevelek e rendeletben és ennek mellékletében előírtakon, illetve a megfelelő úti okmányban említettek kivül semmiféle további információt ne tartalmazzanak.
- (9) Az arányosság elvének megfelelően szükséges és helyénvaló, hogy az 1985. június 14-én megkötött Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezményt⁽²⁾ alkalmazó valamennyi tagállam vonatkozásában olyan szabályokat állapítsanak meg, amelyek a közös biztonsági előírások és az interoperábilis biometrikus azonosítók bevezetésének alapvető célkitűzését szolgálják. A Szerződés 5. cikke harmadik bekezdésének megfelelően e rendelet nem lépi túl a célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (10) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása számára nem kötelező. Mivel e rendelet az Európai Közösséget létrehozó szerződés harmadik része IV. címének rendelkezései szerinti schengeni vívmányokra épül, Dánia – az említett jegyzőkönyv 5. cikkének megfelelően – a rendelet Tanács általi elfogadásától számított hat hónapon belül dönt arról, hogy saját nemzeti jogában végrehajtja-e a rendeletet.
- (11) E rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában az Egyesült Királyság a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2000. május 29-i 2000/365/EK tanácsi határozattal⁽³⁾ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva az Egyesült Királyság nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása számára nem kötelező.
- (12) E rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország az Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2002. február 28-i 2002/192/EK tanácsi határozattal⁽⁴⁾ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva
- Írország nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása számára nem kötelező.
- (13) Izland és Norvégia tekintetében e rendelet az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás⁽⁵⁾ értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az említett megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról szóló, 1999. május 17-i 1999/437/EK tanácsi határozat⁽⁶⁾ 1. cikkének B. pontjában említett terület hatálya alá tartoznak.
- (14) Svájcot illetően ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között létrejött, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás⁽⁷⁾ értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek – e megállapodásnak az Európai Unió, illetve az Európai Közösség nevében történő aláírásáról, valamint egyes rendelkezések ideiglenes alkalmazásáról szóló, 2004. október 25-i tanácsi határozatok⁽⁸⁾ 4. cikke (1) bekezdésével összefüggésben – az 1999/437/EK határozat 1. cikkének B. pontjában említett terület hatálya alá tartoznak.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

(1) A tagállamok által kiállított útlevelek és úti okmányok megfelelnek a mellékletben meghatározott minimum biztonsági előírásoknak.

(2) Az útleveleknek és úti okmányoknak magukban kell foglalniuk egy arcképet tartalmazó tárolóelemet. A tagállamoknak interoperábilis formátumban bele kell foglalniuk az ujjlenyomatokat is. Az adatokat védeni kell, a tárolóelemnek pedig megfelelő kapacitással kell rendelkeznie, és garantálnia kell az adatok sértetlenségét, valódiságát és bizalmasságát.

(3) Ezt a rendeletet a tagállamok által kiállított útlevelekre és úti okmányokra kell alkalmazni. Nem alkalmazandó viszont a tagállamok által, állampolgáraik részére kiállított személyazonosító igazolványokra, valamint a tizenkét hónap vagy annál rövidebb érvényességi időre szóló, ideiglenes útlevelekre és úti okmányokra.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 239., 2000.9.22., 19. o. A legutóbb a 871/2004/EK rendelettel (HL L 162., 2004.4.30., 29. o.) módosított egyezmény.

⁽³⁾ HL L 131., 2000.6.1., 43. o.

⁽⁴⁾ HL L 64., 2002.3.7., 20. o.

⁽⁵⁾ HL L 176., 1999.7.10., 36. o.

⁽⁶⁾ HL L 176., 1999.7.10., 31. o.

⁽⁷⁾ 13054/04 tanácsi dokumentum, amely a következő címen érhető el: <http://register.consilium.eu.int>

⁽⁸⁾ 13464/04 és 13466/04 tanácsi dokumentum, amely a következő címen érhető el: <http://register.consilium.eu.int>

2. cikk

Az 5. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően az útlevelekre és úti okmányokra vonatkozó további műszaki előírásokat kell megállapítani a következőkkel kapcsolatosan:

- a) további biztonsági elemek és követelmények, ideértve a hamisítás és meghamisítás elleni emelt szintű előírásokat;
- b) a biometrikus jellemzők tárolóelemére vonatkozó műszaki előírások és a tárolóelem biztonsága, beleértve a jogosulatlan hozzáférés megelőzését is;
- c) az arckép és az ujjlenyomatok minőségére és közös előírásaira vonatkozó követelmények.

3. cikk

(1) Az 5. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban a 2. cikkben említett előírások titkosnak nyilváníthatók, és nem hozhatók nyilvánosságra. Ebben az esetben ezek csak a tagállamok által kijelölt, a nyomtatásért felelős szervek, valamint a tagállamok vagy a Bizottság által megfelelően felhatalmazott személyek számára hozzáférhetők.

(2) Valamennyi tagállamnak ki kell jelölnie egy, az útlevelek és úti okmányok nyomtatásáért felelős szervet. E szerv nevét közölni kell a Bizottsággal és a többi tagállammal. E feladat ellátására két vagy több tagállam ugyanazt a szervet is kijelölheti. Valamennyi tagállam jogosult az általa kijelölt szerv megváltoztatására. Erről tájékoztatnia kell a Bizottságot és a többi tagállamot.

4. cikk

(1) Az adatvédelmi szabályok sérelme nélkül, azok a személyek, akik számára útlevelet vagy úti okmányt állítottak ki, jogosultak arra, hogy ellenőrizzék az útlevelemben vagy az úti okmányban tárolt személyes adatokat, és szükség esetén azok helyesbítését vagy törlését kérjék.

(2) Az útlevelel vagy úti okmány kizárólag olyan géppel olvasható információt tartalmazhat, amelyet e rendelet vagy annak

melléklete megállapít, illetve amelyet a kiállító tagállam nemzeti jogszabályainak megfelelően az útlevelemben vagy az úti okmányban említ.

(3) E rendelet alkalmazásában az útlevelemben és az úti okmányokban található biometrikus jellemzők kizárólag a következők ellenőrzésére használhatók fel:

- a) az okmány valódisága;
- b) az okmány birtokosának személyazonossága közvetlenül hozzáférhető, összehasonlítható jellemzők segítségével, amennyiben az útlevek és egyéb úti okmányok felmutatásáról törvény rendelkezik.

5. cikk

(1) A Bizottságot munkájában az 1683/95/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése által létrehozott bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre való hivatkozások esetén az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében megállapított időszak két hónap.

(3) A bizottság elfogadja saját eljárási szabályzatát.

6. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet a tagállamok a 2. cikkben említett intézkedések elfogadását követően

- a) az arckép tekintetében: legkésőbb 18 hónap elteltével;
- b) az ujjlenyomatok tekintetében: legkésőbb 36 hónap elteltével

alkalmazzák. Ez azonban a már kiállított útlevelek és úti okmányok érvényességét nem érinti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, 2004. december 13-án.

a Tanács részéről

az elnök

B. R. BOT

MELLÉKLET

A TAGÁLLAMOK ÁLTAL KIÁLLÍTOTT ÚTLEVELEKRE ÉS ÚTI OKMÁNYOKRA VONATKOZÓ MINIMUM BIZTONSÁGI ELŐÍRÁSOK**Bevezetés**

Ez a melléklet meghatározza azt a minimum biztonsági szintet, amelynek a tagállami útleveleknek és úti okmányoknak meg kell felelniük. Az e mellékletben található rendelkezések elsősorban az adatoldalt érintik. Az általános biztonsági jellemzőket az útlevelek és úti okmányok egyéb részeire is alkalmazni kell.

Az adatoldal különféle alapanyagokból készülhet. A melléklet meghatározza a minimum biztonsági szintet a felhasznált sajátos anyagok esetében.

1. Alapanyag

Az útlevelel vagy úti okmány személyazonosító vagy egyéb adatokat tartalmazó lapjaihoz használt papír minősége megfelel a következő minimumkövetelményeknek:

- optikaifehérítő-mentes,
- kéttónusú vízjel,
- vegyi úton történő törlésre irányuló kísérletek ellen védő biztonsági reagensek,
- színezett pelyhezők (részben szabad szemmel látható, részben UV-fényben fluoreszkáló, vagy szabad szemmel nem látható és legalább két színben fluoreszkáló),
- UV-fluoreszcens planchette-k javasoltak (az öntapadós címke esetében kötelező),
- biztonsági szál használata javasolt.

Amennyiben az adatoldal öntapadós címke, a vízjel mellőzhető az ehhez az oldalhoz használt papírban. A vízjel az útlevelel vagy az úti okmány előzékekéhez (az útlevelel borítójának belső feléhez) használt papírban is mellőzhető. Az előzékoldalak esetében a biztonsági reagensek használata csak akkor követelmény, ha azok adatokat tartalmaznak.

A fűzőcémát védeni kell a kicserélés ellen.

Amennyiben az útlevelelbe vagy az úti okmányba illesztett, személyazonosító adatokat tartalmazó kártya teljes egészében szintetikus anyagból készül, általában nem lehetséges az útlevelel- vagy útiokmány-papírban használt biztonsági elemek beépítése. Öntapadós címke vagy kártya esetén az anyagban elhelyezhető elemek hiányát biztonsági nyomatokkal, fénymásolás ellen védelmet nyújtó megoldással, vagy a következő minimumkövetelményeknél szigorúbb feltételeknek megfelelő, a 3., 4. és 5. pontban ismertetett kiállítási technika használatával kell ellensúlyozni.

2. A személyazonosító adatokat tartalmazó adatoldal

Az útlevelelnek vagy az úti okmánynak tartalmaznia kell egy géppel olvasható, személyazonosító adatokat tartalmazó adatoldalt, amely megfelel a géppel olvasható útvelelekről szóló 9303-es ICAO-dokumentum 1. részének, és amely kiállításának módja megfelel a fenti dokumentumban a géppel olvasható útvelelekre vonatkozó előírásoknak.

Ezen az oldalon van a birtokos arcképe, amelyet nem beragasztani kell, hanem az 5. szakaszban említett kiállítási technikák valamelyikével kell az adatoldal anyagába beilleszteni.

A személyazonosító adatokat az útlevelelben vagy az úti okmányban a címlapot követő oldalra kell bejegyezni. Az előzők a továbbiakban semmilyen esetben sem használható a személyazonosító adatok feltüntetéséhez.

A személyazonosító adatokat tartalmazó adatoldal grafikájának olyannak kell lennie, hogy az a többi oldaltól megkülönböztethető legyen.

3. Nyomtatástechnika

A következő nyomtatástechnikákat kell alkalmazni:

A. Alnyomat:

- kéttónusú guilloche-ok vagy azzal egyenértékű struktúrák,
- írisznyomat, amennyiben lehetséges, fluoreszcens,
- UV-fluoreszcens felülnyomás,
- hamisítás és meghamisítás elleni hatékony motívumok (különösen az adatoldalon), választhatóan mikroírás alkalmazásával együtt,
- az útlevelel vagy az úti okmány papíroidalain és az öntapadós címkéken reagens festéket kell használni,
- amennyiben az útlevelel vagy az úti okmány papírja megfelelően védett a hamisítási kísérletekkel szemben, a reagens festék használata opcionális.

B. ISzövegnyomat:

Integrált mikroírással (kivéve, ha az már az alnyomatba beépítésre került).

C. Sorszámozás:

Az útlevelel vagy az úti okmány valamennyi belső oldalára egyedi okmányszámot kell nyomtatni (lehetőség szerint egyedi tervezésű karakterekkel vagy betűformával és UV-fluoreszcens festékekkel) vagy perforálni, illetve útlevelelbe épített kártya esetében egy egyedi okmányszámot kell integrálni a személyazonosító adatokhoz használt technikával megegyező módon. Javasolt, hogy az útlevelelbe épített kártya esetében az egyedi okmányszám a kártya mindkét oldalán látható legyen. Amennyiben a személyazonosító adatokat öntapadós címke tartalmazza, kötelező az egyedi okmányszámot fluoreszkáló festékekkel, speciális tervezésű karakterekkel nyomtatni.

Amennyiben a személyazonosító adatokat öntapadós címke vagy adatbiztosító fólia nélküli papírból készült belső oldal tartalmazza, metszetnyomatott látens képet, mikroírást és optikailag változó tulajdonságú festéket, valamint DOVID-ot (diffraktív optikailag változó képet mutató megoldás) is alkalmazni kell. A kizárólag szintetikus alapanyagból készült adatoldal esetén további optikailag változó biztonsági elemeket is alkalmazni kell, legalább DOVID, vagy azzal egyenértékű módszerek útján.

4. Másolás elleni védelem

Az adatoldalon az egységes vízumformátumnál jelenleg alkalmazott biztonsági elemekkel azonos szintű azonosítást lehetővé tevő és biztonságot nyújtó optikailag változót (OVD) vagy azzal egyenértékű megoldást kell alkalmazni, amely különböző szögekből nézve változó, diffraktív struktúrát mutat (DOVID), és amelyet az adatoldalt biztosító melegen laminált vagy azzal egyenértékű (a lehető legvékonyabb) fóliába kell beépíteni vagy OVD adatbiztosító fóliát kell alkalmazni, illetve az öntapadós címke vagy nem laminált útlevelel belső oldal esetében metallizált vagy részben demetallizált (metszetmélynyomtatással felülnyomott) OVD-t vagy ezekkel egyenértékű megoldásokat kell használni.

Az OVD-elemeket a hamisítással és meghamisítással szemben hatékony védelmet nyújtó rétegzett struktúra elemeként kell az okmányba integrálni. Papírból készült okmányok esetén az elemeket az 5. pontban leírtaknak megfelelően a lehető legnagyobb felületre kell integrálni melegen laminált vagy azzal egyenértékű (a lehető legvékonyabb) fólia vagy a biztonsági fedőfólia elemeként. Szintetikus alapanyagból készült okmányok esetén azokat a lehető legnagyobb felületen kell a kártya rétegeibe integrálni.

Amennyiben a szintetikus kártyát lézergravírozással személyesítik meg, és abba optikailag változó lézerrel írt elemet építenek, diffraktív OVD-t kell alkalmazni legalább pozicionált, metallizált vagy transzparens DOVID formájában annak érdekében, hogy a reprodukció elleni fokozott védelmet biztosítsa.

Amennyiben az adatoldal papír belső részt tartalmazó szintetikus alapanyagból készül, a diffraktív OVD-t kell alkalmazni legalább pozicionált, metallizált vagy transzparens DOVID formájában annak érdekében, hogy a sokszorosítás elleni fokozott védelmet biztosítsa.

5. Kiállítási technika

Annak biztosítása érdekében, hogy az útlevelemben vagy az úti okmányban bejegyzett adatok megfelelően védve legyenek a hamisítási és meghamisítási kísérletekkel szemben, a személyazonosító adatokat, beleértve az arcképet is, a birtokos aláírását és a kiállításra vonatkozó fő adatokat az okmány alapanyagába kell integrálni. A fénykép hagyományos módon való rögzítése a továbbiakban nem alkalmazható.

A következő kiállítási technikák alkalmazhatók:

- lézernyomatás,
- termotranszfer,
- tintasugaras nyomtatás,
- fotografikus eljárás,
- a biztonsági elemeket tartalmazó kártyarétegekbe hatékonyan behatoló lézergravírozás.

Annak biztosítása érdekében, hogy a személyazonosító és kiállításra vonatkozó adatok megfelelően védettek legyenek az illetéktelen beavatkozási kísérletekkel szemben, lézernyomatás, termotranszfer vagy fotografikus eljárás esetén kötelező a melegen laminált vagy azzal egyenértékű (a lehető legvékonyabbra) másolásvédett elem alkalmazása.

Az uniós úti okmányokat géppel olvasható formában kell kiállítani. A személyazonosító adatokat tartalmazó adatoldal elrendezésének meg kell felelnie a 9303-es ICAO-dokumentum 1. részében található előírásoknak, a kiállítási eljárásoknak meg kell felelniük az e dokumentumban a géppel olvasható okmányokra vonatkozó előírásoknak.